

WIJZER OVER DE BESTUURLIJKE TOEKOMST HAREN!

Hieronder vindt u meer informatie over de verschillende opties voor de bestuurlijke toekomst Haren: Haren als zelfstandig gemeente, Haren samen met Groningen en Ten Boer of Haren samen met Tynaarlo. Per onderwerp staan feitelijke gegevens bijvoorbeeld aantal inwoners, aantal voorzieningen etc. In kleur zijn argumenten voor (+) en tegen (-) opgenomen bij de drie opties. Deze argumenten zijn naar voren gekomen uit de gesprekken met inwoners in het tot nu toe gevolgde traject.

In deze BTH-wijzer kunt u aangeven wat u belangrijk vindt voor Haren, Onnen, Glimmen en Noordlaren en wat u het beste vindt voor de gemeente: zelfstandig blijven of samengaan met een andere gemeente. In de linker kolom staan de onderwerpen; per onderwerp kruist u aan welke optie uw voorkeur heeft. Dat kan dus per onderwerp verschillen. Het gaat er vooral om dat u laat weten wat u er van vindt. De uitkomsten van de BTH-wijzer zullen door de gemeenteraad worden betrokken bij de besluitvorming over de bestuurlijke toekomst van Haren in januari 2015.

OPTIE 1 Haren zelfstandig, samenwerken met buurgemeenten	OPTIE 2 Haren samen met Groningen en Ten Boer	OPTIE 3 Haren samen met Tynaarlo
Wat voor gemeenschap willen we zijn?		
<p>1. Behoud van de groene uitstraling, het landelijk karakter en een open buitengebied</p> <p>Haren heeft haar (zorg voor) landschap, het karakter van de dorpen en het buitengebied o.a. vastgelegd in een LandschapsOntwikkelingsplan, een Groen-structuurplan, een bomen- en kapbeleid en in diverse bestemmingsplannen. Haren was recent het groenste dorp van Nederland. Voor Haren is de groene uitstraling een belangrijk element van haar identiteit.</p> <p>+ "Met een zelfstandig Haren behouden we maximale invloed op onze groene uitstraling."</p> <p>- "Zelfstandigheid is geen voorwaarde om het landelijk karakter te behouden."</p>	<p>Groningen heeft aandacht voor het landschap en het karakter van haar buitendorpen. Beleid daarvoor is vastgelegd in nota's en bestemmingsplannen. Groningen stad heeft een stedelijke uitstraling, de buitendorpen van de gemeente Groningen hebben een met Haren vergelijkbaar karakter.</p> <p>+ "Groningen heeft ook belang bij een Haren en Ten Boer zoals het nu is en zal het dorps karakter daarom respecteren."</p> <p>- "Fusie met Groningen is een risico voor aantasting van het karakter van Haren, bv. omdat de gemeente Groningen dan in Haren gaat bouwen."</p>	<p>Tynaarlo heeft o.a. een Groene Dorpenplan, beleid voor gazons en bermen, een bomenbeleidsplan; Zuidlaren is dit jaar het groenste dorp van Europa. De gemeente Tynaarlo heeft met haar landelijke dorpen een groene uitstraling.</p> <p>+ "Met deze variant wordt de zogenaamde groene long tussen Assen en Groningen versterkt."</p> <p>- Geen.</p>
<p>2. Een evenwichtig samengestelde bevolking met een sterke sociale samenhang</p> <p>Aantal inwoners in de gemeente Haren (01-01-2014): 18.782 totaal, jonger dan 20 jaar: 4.284, tussen 20 en 65: 9.563, 65 en ouder: 4.935. Haren staat niet bekend als een gemeente met een hele sterke sociale samenhang, maar er wordt wel erg veel vrijwilligerswerk verricht. In de buitendorpen is de samenhang groter.</p> <p>+ "Haren moet Harens blijven, dat kan alleen met een zelfstandig Haren."</p> <p>- "Haren blijft Harens, ongeacht met wie we samengaan."</p>	<p>Groningen heeft 198.317 inwoners (01-01-2014), waarvan tot 20 jaar: 38.308, tussen 20 en 65 jaar: 136.755 en 65 jaar en ouder: 23.254. De sociale samenhang in Groningen is heel verschillend. In sommige wijken is die heel sterk, maar in andere veel minder. Groningen vergrijsd ook maar het groot aantal studenten bepaalt de leeftijdsopbouw in sterke mate.</p> <p>+ "Samenvoeging met Groningen heeft naar verwachting geen invloed op de bevolkingsopbouw en/of sociale samenhang in Haren en de buitendorpen."</p> <p>- "Wij worden slechts een wijk van Groningen, maar we willen een dorpsgemeente blijven."</p>	<p>Tynaarlo heeft 32.493 inwoners (2014): tot 20 jaar: 7586 20-65 jaar: 17.590, 65 jaar en ouder: 7317. In de afzonderlijke dorpen is sprake van een sterke sociale samenhang. Veel vrijwilligerswerk.</p> <p>+ "De Harense en Tynaarlose bevolking heeft meer homogeniteit dan de combinatie van de stadse bevolking met die van Haren."</p> <p>- "Homogeniteit kan doorschieten in ontgroening en vergrijzing."</p>
<p>3. Behoud van voorzieningen zoals scholen, ouderenzorg, bibliotheek, culturele voorzieningen, sportvoorzieningen en buurthuizen</p> <p>Huidig aanbod voorzieningen: Aanbod culturele voorzieningen: gemiddeld/hoog. Aanbod sportvoorzieningen: hoog. Aanbod sociale voorzieningen: gemiddeld. Aanbod ouderenvoorzieningen: gemiddeld/hoog. Aanbod onderwijsvoorzieningen: hoog. Haren heeft een relatief hoog voorzieningenniveau met veel scholen en sportlocaties. Sommige voorzieningen staan onder druk door bezuinigingen. De druk op gebruikers om zelf te zorgen voor instandhouding van voorzieningen neemt toe.</p> <p>+ "Met een zelfstandig Haren behouden wij onze voorzieningen."</p> <p>- "De voorzieningen staan onder druk. Als we zelfstandig blijven is de kans op verlies van voorzieningen groter."</p>	<p>Huidig aanbod voorzieningen: aanbod culturele voorzieningen: hoog. Aanbod sportvoorzieningen: hoog. Aanbod sociale voorzieningen: gemiddeld. Aanbod ouderenvoorzieningen: gemiddeld. Aanbod onderwijsvoorzieningen: hoog.</p> <p>+ "De gemeente Groningen heeft meer financiële armslag juist om voorzieningen in Haren in stand te houden. Haren kan hierover met Groningen afspraken maken."</p> <p>- "Samenvoeging met Groningen gaat ten koste van de bestaande voorzieningen in Haren omdat de stad er al in voorziet."</p>	<p>Huidig aanbod voorzieningen: aanbod culturele voorzieningen: gemiddeld/hoog. Aanbod sportvoorzieningen: gemiddeld/hoog. Aanbod sociale voorzieningen: hoog. Aanbod ouderenvoorzieningen: gemiddeld. Aanbod onderwijsvoorzieningen: gemiddeld.</p> <p>+ "Tynaarlo kan op basis van de financiële positie keuzes maken voor behoorlijke sport- en sociaal/culturele voorzieningen."</p> <p>- "De recente sluiting van een van de bibliotheken in Tynaarlo is als een voorbode van de toekomst van voorzieningen in Haren."</p>
<p>4. Leefbaarheid en ontwikkelmogelijkheden voor de buitendorpen</p> <p>Haren kent een plattelandsbeleid met als doel leefbaarheid en sociale samenhang in de dorpen te bevorderen. Er is weinig ruimte voor leefbaarheid- en andere ontwikkelingen.</p> <p>+ "Met een zelfstandig Haren kunnen we dit zelf blijven bepalen."</p> <p>- "De leefbaarheid en ontwikkelmogelijkheden staan teveel onder druk; een grotere gemeente kan hierin meer doen."</p>	<p>Groningen kent een plattelandsbeleid met als doel leefbaarheid en sociale samenhang in de dorpen te bevorderen. Er is een specifiek stadsdeel/wijkenbeleid met daarin de specifieke aanpak per wijk vastgelegd.</p> <p>+ "De leefbaarheid gaat er bij een fusie niet op achteruit in Haren. Hoogkerk is er sinds de herindeling met Groningen ook niet slechter op geworden."</p> <p>- "De leefbaarheid zal achteruit gaan. Want we worden een wijk van Groningen en krijgen te maken met studentenhuysvesting."</p>	<p>Tynaarlo kent een plattelandsbeleid met als doel leefbaarheid en sociale samenhang in de dorpen te bevorderen.</p> <p>+ "De huidige buitendorpen kunnen profiteren van het plattelandsbeleid van Tynaarlo."</p> <p>- "Samenvoeging met Tynaarlo biedt geen voordelen voor de leefbaarheid."</p>
<p>5. Stimuleren van en ruimte bieden aan kleinschalig ondernemerschap, een goed vestigingsklimaat voor ondernemers</p> <p>Huidig ondernemersklimaat (aantal bedrijven per sector): agrosector: 180, bouwnijverheid: 229, detailhandel: 277, horeca/sport en recreatie: 177, industrie: 107, zakelijke en persoonlijke dienstverlening: 1.824, zorg: 239. Haren heeft een ondernemersfonds met een budget van € 30.000 per jaar. Haren heeft geen vastgesteld vestigingsbeleid, er is veelvuldig overleg tussen gemeente en ondernemers. Een centrumvisie is in ontwikkeling. Haren staat op nr. 4 als MKB-vriendelijkste gemeente van de provincie Groningen.</p> <p>+ "Een zelfstandig Haren is voor ondernemers financieel gunstiger."</p> <p>- "Haren heeft te weinig capaciteit om goed beleid voor ondernemers op te zetten."</p>	<p>Huidig ondernemersklimaat (aantal bedrijven per sector): agrosector: 82, bouwnijverheid: 859, detailhandel: 1.684, horeca/sport en recreatie: 1.091, industrie: 763, zakelijke en persoonlijke dienstverlening: 10.141, zorg: 1.336. Er is actief beleid op het verbeteren van het vestigingsbeleid en het binnenhalen van bedrijven. Groningen kent een ondernemersfonds van € 2 miljoen. Voor de gemeente Groningen is bedrijvigheid essentieel. Groningen staat op nr. 5 als MKB-vriendelijkste gemeente van de provincie Groningen.</p> <p>+ "Groningen heeft een goed ondernemersbeleid en de financiële middelen. Harense ondernemers kunnen hiervan meeprofiteren. Er is ambtelijke expertise en capaciteit beschikbaar bij een afdeling Economische Zaken."</p> <p>- "Groningen zal het centrum van Haren benadelen ten gunste van het centrum van Groningen. De aandacht voor Harense ondernemers moet gedeeld worden met vele andere ondernemingen in Groningen."</p>	<p>Huidig ondernemersklimaat (aantal bedrijven per sector): agrosector: 54, bouwnijverheid: 82, detailhandel: 165, horeca/sport en recreatie: 81, industrie 46, zakelijke en persoonlijke dienstverlening: 1.395, zorg: 199. In 2013 is de Kadernota 'Economie: Tynaarlo Verbindt' vastgesteld met daarin de gemeentelijke visie en strategie met het oog op ondernemen. Tynaarlo heeft geen ondernemersfonds maar is wel actief richting bedrijven. Tynaarlo heeft een aanzienlijk bedrijventerrein. Tynaarlo staat op nr. 8 als MKB-vriendelijkste gemeente van de provincie Drenthe.</p> <p>+ "Het beleid voor Harense ondernemers sluit beter aan bij het economisch beleid van Tynaarlo."</p> <p>- "De variant Haren/Tynaarlo levert weinig voordeel voor ondernemers en onvoldoende kwalitatieve en kwantitatieve capaciteit voor een uitgebreid economisch beleid."</p>

Wat verwachten we van het bestuur?

1. Bestuurskracht en uitvoeringskracht van de ambtelijke organisatie	<p>De bestuurlijke ambities van Haren zijn groter dan de ambtelijke capaciteit. Uit een recente (september 2014) sterkte/zwakte-analyse van de ambtelijke organisatie blijkt dat de uitvoeringskracht van Haren zwak is; in Haren werken veel eenpitters waardoor de ambtelijke organisatie kwetsbaar is.</p> <p>+ “De uitvoeringskracht is mogelijk niet optimaal, maar deze kan worden verbeterd door goede samenwerking en inhuur van externe expertise.”</p> <p>- “De prijs van zelfstandigheid is te hoog. Zelfstandig blijven en samenwerken met andere gemeenten betekent een bestuurlijke spaghetti en verlies van democratische controle.”</p>	<p>De omvang van de gemeente biedt voldoende zekerheid om op alle onderdelen van het gemeentelijk beleid voldoende kwaliteit in de ambtelijke organisatie te hebben.</p> <p>+ “De uitvoeringskracht van Groningen is gezien de omvang en expertise voldoende. Groningen kan meer invloed uitoefenen bij provincie en rijk om doelen te bereiken. Haren kan hiervan mee profiteren.”</p> <p>- “Er ontstaat misschien meer uitvoeringskracht maar ook meer bureaucratie.”</p>	<p>De bestuurlijke ambities zijn groter dan de ambtelijke capaciteit.</p> <p>+ “De bestuurs- en uitvoeringskracht van een gemeente van 50.000 inwoners is de meest optimale.”</p> <p>- “Een fusie tussen Haren en Tynaarlo betekent niet automatisch dat de bestuurskracht en uitvoeringskracht zullen toenemen.”</p>
2. Klantgerichte en sterke organisatie met capabele ambtenaren, professionele en betrouwbare bestuurders	<p>Er werken ongeveer 160 medewerkers in Haren: de meeste in voltijd, sommigen in deeltijd, er wordt veelvuldig externe capaciteit in gehuurd voor specifieke kennis of expertise.</p> <p>+ “Door de korte lijnen en samenwerking met veel partijen kan Haren een hoge kwaliteit van dienstverlening realiseren. Het gemeentehuis op een centrale plek in de gemeente en korte lijnen met het gemeentebestuur dragen positief bij aan de klantgerichtheid.”</p> <p>- “Deze kwaliteit staat steeds meer onder druk. Door hoge ambities, door een beperkte ambtelijke bezetting en door weinig specialisten. “</p>	<p>In Groningen werken 3168 mensen; er is specialistische kennis op alle beleidsterreinen.</p> <p>+ “In de wijkgerichte aanpak kan de klantgericht goed vormgegeven worden. Er zijn vele gespecialiseerde ambtenaren met veel kennis en expertise.</p> <p>- “In een grotere gemeente kan de afstand tussen de gemeente en de inwoner en de bureaucratie toenemen.</p>	<p>In Tynaarlo werken 229 ambtenaren, voltijd en deeltijd.</p> <p>+ “Door de korte lijnen en samenwerking met veel partijen kan Tynaarlo/Haren een hoge kwaliteit van dienstverlening realiseren.”</p> <p>- “Samenvoeging van Haren en Tynaarlo zal niet evenveel expertise en kennis opleveren als samenvoeging van Haren en Groningen. De vraag is waar het nieuwe gemeentehuis zal staan.”</p>
3. Het bestuur moet benaderbaar zijn, inwoners willen invloed en een transparante besluitvorming	<p>Geen feitelijke informatie</p> <p>+ “In Haren zijn de lijnen kort. Burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties kunnen gemakkelijk rechtstreeks communiceren met bestuurders en ambtenaren. In een kleinere gemeente is de kans groter dat de wens van een burger of een groep burgers gehoord wordt. Burgers hebben directer invloed op bestuurlijke processen. Door kleinschaligheid is het bestuur benaderbaar.”</p> <p>- “Er zitten ook nadelen aan de benaderbaarheid van het bestuur.”</p>	<p>Geen feitelijke informatie</p> <p>+ “Er is meer en beter opgeleide ambtelijke capaciteit. Ook kunnen inwoners en bedrijven sneller een massa vormen met meer invloed op het bestuur.”</p> <p>- “Het bestuur van een grote gemeente is meer op afstand dan in een kleine gemeente. Het is voor burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties minder makkelijk om snel in gesprek te komen met een wethouder. “</p>	<p>Geen feitelijke informatie</p> <p>+ “De huidige gemeente Tynaarlo is een gemeente van dorpen en dus ingericht op kleinschalige eenheden en daardoor korte lijnen. Met Haren erbij zal dat zo blijven.”</p> <p>- “Samenvoeging van Tynaarlo en Haren kan betekenen dat lijnen langer worden, mede afhankelijk van de toekomstige vestiging van het bestuur en ambtelijke organisatie.”</p>
4. De gemeente moet financieel gezond blijven in de toekomst en draagvlak creëren in de samenleving	<p>Huidige financiële situatie: Totale kosten begroting 2015: € 42.186.526. Eigen vermogen 31 december 2013: € 6.821.000, Solvabiliteitsratio (eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen, hoe hoger het percentage hoe financieel gezonder de organisatie): 7%. Rijksuitkeringen per inwoner € 1.208. Bron: CBS en COELO.</p> <p>+ “Haren als zelfstandige gemeente kan over haar eigen financiën beschikken en zelf keuzes maken, bijvoorbeeld bezuinigen of inkomsten verhogen.”</p> <p>- “Haren staat er financieel niet goed voor. De prijs van behoud van zelfstandigheid is niet meer op te brengen.”</p>	<p>Huidige financiële situatie: Totale kosten begroting 2014: € 817.868.000. Eigen vermogen 31 december 2013: € 205.711.000, Solvabiliteitsratio (eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen, hoe hoger het percentage hoe financieel gezonder de organisatie): 13%. Rijksuitkering per inwoner € 2.341. Bron: CBS en COELO.</p> <p>+ “Samenvoeging met Groningen betekent meer financiële armslag en meer mogelijkheid financiële tegenslagen op te vangen.”</p> <p>- “Er zijn hoge financiële risico's (Forum) waar Harense inwoners ook aan mee zullen moeten betalen.”</p>	<p>Huidige financiële situatie: Totale kosten begroting 2014: € 81.348.000. Eigen vermogen 31 december 2013: € 52.569.000. Solvabiliteitsratio (eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen, hoe hoger het percentage hoe financieel gezonder de organisatie): 35%. Rijksuitkering per inwoner € 1.039. Bron: CBS en COELO.</p> <p>+ “Tynaarlo staat er financieel goed voor. Hier kan Haren van meeprofiteren.”</p> <p>- “De Tynaarlose inwoner zit niet te wachten op meebetalen aan Harense voorzieningen.”</p>
5. Een bestendige en duurzame oplossing voor de toekomst, geen kans op herindeling de komende 20 jaar	<p>Totaal aantal inwoners ongeveer 19.000.</p> <p>+ “Duurzaamheid moeten we zoeken in een zelfstandig Haren in samenwerking met omliggende gemeenten.”</p> <p>- “Haren is te klein om alle toekomstige taken goed te kunnen uitvoeren. Haren zou uit de toon vallen wanneer elders in de provincie herindeling plaatsvindt en er 4 grote gemeenten ontstaan naast Haren.”</p>	<p>Met de toevoeging van Haren en Ten Boer ontstaat een gemeente van ongeveer 220.000 inwoners.</p> <p>+ “Een robuuste gemeente en een duurzame oplossing voor de komende decennia.”</p> <p>- “Een gemeente van 220.000 inwoners is niet meer in balans met de omliggende (heringedeelde) gemeenten.”</p>	<p>Haren samen met Tynaarlo vormt een gemeente van ongeveer 50.000 inwoners.</p> <p>+ “Een gemeente van 50.000 inwoners heeft de meest efficiënte grootte.”</p> <p>- “De vraag is of deze grootte voldoende duurzaam zal zijn. Tynaarlo zal ook na herindeling blijven samenwerken binnen een groter Drents samenwerkingsverband. “</p>

